

เปลี่ยน ปรับปรุง ... การ Transform ธุรกิจเพื่อรับมือกับโลกที่ท้าทาย

ดร.รักษ วัชรวิภาคาร

กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา โลกเผชิญกับความท้าทายมากมาย ทั้งจากพฤติกรรมผู้บริโภคและพนักงานที่เปลี่ยนไป หลังวิกฤต และยังมีความผันผวนอีกมากรออยู่ในระยะข้างหน้าจากปัญหา Geopolitics ปัญหาเงินเฟ้อ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจจีนที่ยังไม่แน่นอน ไปจนถึงวิกฤต Climate Change ปัจจัยเหล่านี้ล้วนกระทบการดำเนินชีวิตของประชากรโลก และถือเป็นความท้าทายสำคัญต่อภาคธุรกิจในปัจจุบัน การปรับตัวของธุรกิจจึงเป็นสิ่งจำเป็น และถือเป็นทางรอดไม่ใช่ว่าทางเลือกอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลสถิติที่สะท้อนการปรับตัวทั้งด้าน Digital และ Sustainable ของไทย พบว่ายังคงค่อนข้างช้า ทั้งอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของไทยในปี 2565 ที่ปรับลดลง 2 อันดับจากปี 2564 มาอยู่อันดับที่ 40 จากการจัดอันดับทั้งหมด 63 ประเทศทั่วโลก และอันดับ Environmental Performance Index ของไทยในปี 2565 อยู่ที่ 108 จาก 180 ประเทศทั่วโลก ตกลงจากอันดับที่ 78 ในปี 2563 (ไม่มีการจัดอันดับในปี 2564) ครั้งนี้ ผมจึงอยากมาเล่าเรื่องการ Transform อีกสักครั้ง สำหรับผู้ประกอบการที่สนใจและนำไปประยุกต์ใช้ โดยผมตั้งชื่อการปรับตัวแบบนี้ว่า “เปลี่ยน ปรับปรุง”

- **เปลี่ยนธุรกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้วย Digital Transformation** โลกธุรกิจในปัจจุบันได้เข้าสู่ยุค Digital-First ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างการเติบโตให้ธุรกิจ โดยแม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาเราเห็นการทำ Digital Transformation ในหลายองค์กร เช่น การนำเทคโนโลยี AI มาปรับใช้ในธุรกิจ แต่การ Transform ดังกล่าวยังคงสำคัญต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน จึงไม่น่าแปลกใจที่พบว่าผลจากการตอบแบบสอบถามของสมาคมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ญี่ปุ่น-ไทย (JTECS) บริษัทผู้ผลิตในประเทศไทยกว่า 2 ใน 3 ยังคงยอมรับว่ามีปัญหาในกระบวนการผลิต และมีถึง 90% ตอบว่าสนใจลงทุน Smart Factory

- **ปรับธุรกิจให้เป็นสีเขียวด้วย Sustainable Transformation** ปัจจุบันปัญหา Climate Change ส่งผลกระทบต่อการค้าโลก อาทิ การก่อให้เกิดปัญหาโลจิสติกส์ในการเดินเรือสินค้า ในช่วงต้นปี 2566 เนื่องจากคลองปานามาประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้เรือขนส่งผ่านคลองต้องลดน้ำหนักรถบรรทุกสินค้าเพื่อลดอัตรากินน้ำลึก ไปจนถึงผลผลิตการเกษตรของไทยที่คาดว่าจะตกต่ำเนื่องจากขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูกตั้งแต่ช่วงปลายปีนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และมีต้นทุนของการบรรเทาปัญหาสูงมาก โดย BloombergNEF ระบุว่า การผลักดันโลกสู่เป้าหมาย Net Zero Emissions ในปี 2593 จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนราว 7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ในช่วงปี 2564-2593 สำหรับภาคเอกชน ความยั่งยืนกลายเป็นไต่ระดับบังคับสำหรับการดำเนินธุรกิจตามมาตรฐานสากล ดังจะเห็นได้จากมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในหลายประเทศที่มีแนวโน้มเข้มข้น อาทิ มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM) ของสหภาพยุโรปที่จะเริ่ม Transitional Period ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2566 ก่อนที่จะเริ่มเก็บค่าธรรมเนียมในปี 2569 ดังนั้น การเปลี่ยนธุรกิจด้วย Sustainable Transformation จึงเป็นหนึ่งในทางรอดของธุรกิจที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อีกต่อไป

- **ปรับธุรกิจให้ต่างด้วย Creative Transformation** สำหรับโลกธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง การนำความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมาใช้เพื่อสร้างความโดดเด่นแตกต่างจากเดิมและสร้างมูลค่าทางธุรกิจให้เพิ่มขึ้น ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า/บริการของเราท่ามกลางสินค้า/บริการอื่นจำนวนมาก ต้องเข้าใจ

นคะรับว่ารสนิยมผู้บริโภคในปัจจุบันมีหลากหลายมาก อีกทั้งยังมีนิสัยเป็อง่ายหน่ายเร็วอีกด้วย ซึ่งจากการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคในตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ Meta and Bain & Company พบว่าผู้บริโภคยุคปัจจุบันมีความเต็มใจที่จะทดลองแบรนด์สินค้าใหม่ โดยมากถึง 53% ระบุว่าในปี 2565 ได้เปลี่ยนใจซื้อสินค้าแบรนด์อื่น เมื่อเทียบกับ 51% ในปี 2564 ดังนั้น การสร้างให้องค์กรมีวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ จะทำให้ธุรกิจขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้ แต่ก็ไม่ได้ง่ายนะครับ เคล็ดลับสำคัญอยู่ที่การสร้างให้องค์กรมีพื้นที่เปิดรับความคิดใหม่ๆ ไปจนถึงความยืดหยุ่นในการทดลองสิ่งใหม่ในการทำงาน

ทั้งนี้ EXIM BANK เล็งเห็นถึงความสำคัญของการ Transform ซึ่งที่ผ่านมาเราได้ออกผลิตภัณฑ์ทางการเงินอย่าง Transformation Loan ซึ่งสนับสนุนผู้ประกอบการในการยกระดับกิจการด้วยการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยปัจจุบัน EXIM BANK อยู่ระหว่างพัฒนาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเพื่อเตรียมออกในเฟสถัดไป นอกจากนี้ EXIM BANK ยังสนับสนุน Sustainable Transformation ด้วยผลิตภัณฑ์ EXIM Green Start, EXIM Solar Orchestra และ EXIM Solar D-Carbon Financing โดยทำายที่สุดผมหวังว่า EXIM BANK ในฐานะธนาคารเพื่อการพัฒนาของไทย จะมีส่วนช่วยผลักดันและยกระดับภาคธุรกิจของไทยให้สามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางความผันผวนในปัจจุบันครับ

Disclaimer : คอลัมน์นี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย